

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6.
Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.
Telefon številka 118.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vjudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:
Vse leto . K 18.— Četrt leta . K 4.50
Pol leta . K 9.— En mesec . K 1.50
V upravnistvu prejemam na mesec K 1.20.
S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:
Vse leto . K 20.— Četrt leta . K 5.—
Pol leta . K 10.— En mesec . K 1.70
Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.
Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkrati se mora poslati tudi naročnino, drugače se ne oziramo na naročilo.
Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.
List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira in vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravnistvo „DNEVA“.

Dežela tme.

Zalostno je, ako mora človek s takim imenom nazvati — svojo domovino. In vendar si ne smemo prikrivati resnice. Časopisje je zato tu, da razkrija teme kote, kjer se gode zločini proti narodu in družbi. „DAN“ v tem izpolnjuje svojo dolžnost in se bo boril proti tmi — dokler ne nastane dan.

To kar se godi po naši ožji domovini pod vladno nainasilejšega mračništva, so stvari, ki postavljajo nas pred kulturnim svetom v žalostno luč. Šal bi postala naša lepa dežela Kranjska kmalu znana povsod kot domovina najbolj krležih kulturnih spak. Naši kulturni sosedje bodo kmalu imeli v deželi Kranjski zalogo za najbolj obskurne pojave, ki se morejo najti komaj v krajih, kamor še ni posvetil žarek kulture.

Govorimo radi o našem nadarjenem narodu, ki v marsičem prekaša svoje sosedje. Toda nekaj let klerikalne vzgoje se pozna že tako, da bomo kmalu enaki Tirolcem, ki uživalo sedaj žalostno slavo, da šele s 40. letom pridejo k pameti.

O tem nas je poučil posebno slučaj v Vodicah. Pri belem dnevu so se vršile sleparije, ki so dobile v farovžu svoje zavetišče in v duhovščini svojega zagovornika. Kravja deklica si je izmislila, da bi postala svetnica — in skoraj bi se ji bilo to posrečilo. Ležala je v postelji, delala se je za zaznamknjeno in je potila kri. Nastanila se je v farovžu, kjer se ji je dobro godilo. In naenkrat so začeli prihajati od vseh strani pobožni romarji. Polni vozovi so se pripeljali: z Gorenjskega, Dolenjskega celo s Štajerskega. Oblegali so farovž in so drago pla-

čevali, da so smeli videti zamaknjeno Johanco.

Naenkrat so ženske začele raznašati po deželi vodo, v kateri se je pralo nie perilo. Že se je govorilo o čudežih in o svetništvu. Oblast je vse to mirno trpela, klerikalni listi so stvar zagovarjali in sam škof se je zavzel za ta nebeški pojav...

Danes je jasno, da je bilo vse le sleparija, da je dekla Johanca imela telečjo kri in da je sleparila. Sleparili pa so tudi vsi, ki so ji pomagali.

Kaj pa ljudstvo? Ljudstvo je verjelo. Ako si je upal kdo dvomiti, je bil »liberalec«, »brezverec« itd. Ni bilo varno med ljudstvom govoriti o tem: zgodilo bi se bilo lahko, da bi ljudje padli po brezvercu. Tako je klerikalizem sfanatiziral naše ljudstvo.

Ako bi se ne bilo prišlo stvari na sled, bi se še danes godili vodiški čudeži. Ako bi bila recimo Johanca umrla, bi bila svetnica in v Vodicah bi bila božja pot. Sveta Johanca bi prišla na oltar — svetnica s telečjo krvjo. Pomislimo, kam vodijo take zmote! Čez par let bi o tem izpregovoril Rim in nebesa bi bila za eno svetnico bogatejša. »Čudeži« bi se godili dan na dan — vodiški farovž bi obogatel.

Tako je danes pri nas. To je le en slučaj. Enako je bilo z Novim Lurdom na Dolenjskem. Začelo se je — in se nadaljuje — čez nekaj let bo božja pot imenitno uspeva — in klerikalni politiki prav tako lahko sleparijo, kakor n. pr. duhovščina, ki v svojih župniščih dopušča take vodiške sleparije. To gre roko v roki.

Klerikalna vlada v deželi Kranjski je bila dobro pripravljena. Najprej je škof prijel napredne liste in jih je ljudstvu pod grehom prepovedal čitati. Ljudstvo se je zballo in tako ni bilo dostopno resnici. Od tedaj so imeli klerikalci proste roke. Začelo se je delo za »dobro verno ljudstvo«. Vse njih t. zv. izobraževalno delo, predstave, predavanja, knjižnice itd. so služile le enemu namenu: vzgajati neumnost. Tma je bolj in bolj padala po slovenski zemlji.

Primerjajmo z vodiškimi čudeži n. pr. razkritja Kamile Thelmer. Tu leže odkrite stvari, ki postavljajo vodje klerikalnega sistema na sramotni oder. Toda tma je tako velika, da jo je tudi ta žareča baklja le malo razsvetlila.

Tudi tu je treba obračuna. Naša dolžnost je, da pojasnimo v tmo, v kateri narod propada.

Spominjajte se
dijaškega društva
„Domovina“!

Slovenska dekleta
v Srbijo.

PISMO IZ BELGRADA.

Belgrad, 9. (22.) sept. 1913.

»Soča« je objavila na uvodnem mestu lep članek, ki je izšel izpod peresa gospice hčerke gospoda polkovnika Vukasovića o perečem narodno-socialnem vprašanju ženskega gibanja na Goriškem.

To isto bi veljalo — mutatis mutandis — tudi za druge naše slovenske kraje.

V tem smislu sem že pred nedolгим časom podrezal sloven. javnost na tem mestu, a kakor je videti bova ostala z gospico Vukasovićevo osamljena in najin glas bo glas vpijočega v puščavi.

Gre namreč za slovenske služkinje in te seveda nimajo volilne pravice in zato se nikdo ne zavzema za nje.

Vendar pa imamo — hvala Bogu in dobrim ljudem — dovolj v to poklicnih korporacij, kakor n. pr. »Zavod sv. Nikolaja v Trstu«, »Narodno delavsko organizacijo«, »Splošno žensko slovensko društvo« v Ljubljani in »Narodno socialno Zvezo«. Vse te korporacije naj bi v svojem delokrogu delovale na to, da se dekleta, mesto v Orađec, Trst, Aleksandrijo, v Ameriko in v druge tuje kraje, raje obračajo za službe v Srbiji.

Samo v Belgradu bi bilo lahko namestiti čez 500 slovenskih deklet in pri tem se izbirati le dobre in poštene družine.

V Belgradu je po inicijativi gospoda polkovnika Vukasovića osnovan temelj za to akcijo ter je o stvari tudi policijska oblast obveščena.

Gospa soproga generala Lukovića, ki je predsednica »Kola srpskih sestara« v Belgradu, katero društvo je oficijelen zastopnik ženskega javnega delovanja v Srbiji, je bila tako prijazna, da je radevolje vsprejela pokroviteljstvo nad slovenskimi dekleti v Srbiji.

Posamezna dekleta ne bodo našla zaslombe v Srbiji, ker se reflektira le na poštena slovenska srca, pač pa naj prihajajo v skupinah najmanj po štiri in s priporočilnim pismom kakega gori navedenega društva ali pa — ad hoc — ustanovljenega tozadevnega odbora, ki naj se osnuje v vsakem večjem kraju, obstoječ iz vplivnih slovenskih žena, ki poznajo dušo slovenskih deklet.

Te skupine bo sprejemal tukajšnji odbor »Kola srpskih sestara«, jim preskrbel začasno brezplačno prenočišče in hrano, nakar bo vsakemu dekletu takoj preskrbljena služba samo v uglednih in poštenih hišah, kjer se ne bo bati, da bi se dekleta moralno izgubila.

Oče in sin.

Ing. M. pl. Šuklje ml. razpravlja o električnih centralah.

Belgrajski Slovenci, v kar bodi izrečena posebna zahvala, gospodu polkovniku Vukasoviću in g. dr. Zupaniću, so storiili svojo narodno in socialno dolžnost, javnim činiteljem na Slovenskem pa prepustimo ali hoče to inicijativo podpirati ali jo pa zavreči in če jo zavrejo, naj pade na njihove glave vse prokletstvo, ki izhaja iz deklškega izseljevanja v tuja velemestna torišča strašnih nemoralnih kali in njihovih neizogibnih posledic.

Sedaj je dana smer, kam naj se slovenski živeli zateka in danes kliče slovenskim dekletom: »Ne v Aleksandrijo ali v druga nemška mesta, ampak v Srbijo naj vas vede pot, med bratski nam narod srbski!«

Vsa slovenska dekleta pa, ki žele službe v Belgradu, pozivljamo, naj se priklase pismeno ali ustmeno v uradih gori omenjenih društev in nj vrag, da jih živa potreba ne prisili prihiteti v pomoč slovenskim dekletom pri odhodu v Srbijo.

Na Belgrad naj se nobena ne obrne sama, ker se ji ne bo odgovorilo, pač pa naj o uspehu poročajo tozadevni odbori in društva.

Slovensko časopisje pa prosim — brez razlike strank — naj vplivajo v gornjem smislu na slovenska dekleta.

Daj Bože, da bo ta akcija imela tudi zaželjeni uspeh!

Mars.

Štajersko.

Da ne bo napačnega tolmačenja! V nedeljo, dne 28. t. m. smo priobčili komunko slovenskega klerikalnega deželnozbornskega kluba. Priobčili smo ga v polni meri tako, kot ga je priobčila stranka sama. Storiili smo to tako v popolnem prepričanju, da nas naši bralci razumejo, zlasti pa naše učiteljstvo. Umljivo bo vsakomur, da ne mislimo niti v najmanjšem uplivati nanje, t. pr. da ima popolno naša nevezane, proste roke, da same ukrene kar se mu po njegovem prepričanju zdi pravo. Vemo, kaj zahtevajo danes naši klerikalci, vendar smo vezani z obljubo, da tega predčasno ne objavimo. Lahko pa povečmo toliko; če ostanejo klerikalci zvesti tokrat temu, kar so nam povedali, smo za enkrat lahko — po polnoma zadovoljni. V tem slučaju bi torej morda tudi kazalo, odzvati se njihovu vabilu in pritisniti na nemško učiteljstvo, da i ono pristane v upravičene slovenske zahteve. Vendar, kot rečeno, nočemo uplivati. Eno da bi se nam zdelo dobro in umestno, da i klerikalci pridejo n-

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

Hotel je nadaljevati v tem tnu, toda deklica ga je prekinila, zardevša, kakor da ga prosi odpuščenja: »Gospod grof... gospodična de Kroamor mi je pravkar namignila, da naj začnem...«

»Ah, moj Bog, saj res; idi plesat, Zak, jaz pa ostanem tu.«
Primaknil je stol in sedal vanj, ne več pred klavirjem, marveč tik poleg nje.

»Ali vas motim pri igranju?«
»Nikakor ne, gospod grof. Sicer pa znam tole tako na pamet, da bi lahko čitala časopis, ko jo igram.«

Začela sta torej kramljati, izprva vsakdanjosti. Nato je postal on bolj prijateljski in ona bolj zaupljiva. In dočim so begali deklščini prstki še vedno po klavirju, je dejal on:

»Ubogo dete! Reči je treba, da služite hrabro svoj kruh.«

»Nič hudega mi ne bi bilo, gospod grof, ako bi imela mnogo takšnih večerov, kakor je nocojšnji.«

»Ali ni... preslabo plačano?«
»Čisto dobro je plačano. Samo najde se kaj takšnega samo po zimi.«

»A v letem letnem času?«
»Repeticije imam, kakor jih imam tudi po zimi. Moji stari oče ml

jih priskrbi dovolj. Nazadnje bom imela celo majhno srenjo, ki ji pomagam študirati.«

»Kaj pa ure? Ali jih ne dajete?«
»Klavirske ure? Premlada sem, gospod grof. Pa tudi ako bi prišla kam z obrazom ne vem kakšne stare gospodične, priporočiti se ne bi imela s čim, razen navadne pohvale. Ta pa ne zadošča, da bi našla kaj drugega kakor prav, prav pičlo plačo... tako pičlo...«

»Ubogo dete!« je zamrmral on. »Toda, je nadaljevala ona hrabro, »ako združiva z očko najini denarnici, izhajajo... in niti ne preslabo.«

»Vaš stari oče dela torej še vedno?«

»Ah, saj mora. Ne vem, kako bi živel brez tega.«

Zdajci pa je izpremenila ton: »No, mazurka je zdaj končana.«

Udarila je poslednji akord.

In že je stal Zak pred njo, kakor da ga je pritegnila magnetska sila.

»Oh, kako lepo si se ugnezdil, papa!«

»Eh, da. Z gospodično Lemetrovo se razgovarjava kakor dva stara prijatelja.«

Dodaj je:

»Da veš, Zak; ako se ti ponudi kje prilika, priporočiti učiteljico za klavir, izbornu učiteljico — saj vem, gospodična, da imate mnogo talenta — potem stori to, sinko moj.«

»Oh, ako ne bo prilike, vam obljubim rad, da jo privlečen za lase, in

če se mi posreči, kje vas lahko obvestimo, gospodična?«

»Pri mojem starem očetu, gospodu Rojanetu, ulica Ešikje.«

»Ali stanujete tam?«

»Pri njem, da, že več let.«

»Ampak,« je menil Zak, »to je daleč od tod.«

»Precej daleč,« je vkleknil grof.

»Ali imate voz za vrnitev?«

»Vzamem si ga, da.«

»Torej vas ne čaka nobeden?«

»Upam, da najdem vendar kakega izvoščaka.«

»Eh, v tem kraju in ob tej uri... Kaj lahko, da boste morali iti peš. In v takšnem mrazu...«

Premolknil je... kakor da pre-mišlja nekaj sam pri sebi.

»Poslušajte... Jaz se dam zapeljati domov. Nato pa vam pošljem voz nazaj, da vas počaka tu in vas zapelje.«

»Oh, gospod grof, tega vendar ne morem sprejeti.«

»O pač! Sprejeli boste, in še prav gotovo.«

»Oh, res... kar v zadregi sem, nisem se nadejala...«

»Sicer pa ste me spravili na dobro misel. Stvar ne sme biti skrivnostna.«

Nagovoril je generala de Kroamor, ki je šel ravno mimo:

»Eh, gospod general, vi ne veste, da igra vašim gostom k plesu najprelestnejše dete, ki ga poznam. Poznam gospodično, poznam tudi njeno rodbino. Priporočam vam jo,

ako se vam katerikrat ponudi prilika, priporočiti svojim prijateljem izvrstno učiteljico za klavir. In tudi sam, osebno, vam bom zelo hvaležen, če se boste spominjali gospodične Lemetrove, ulica de l' Ešikje.«

»Dobro... ne pozabim je.«

»Sicer pa — kar se tiče ulice Ešikje, ne pozabite, gospodična, da vas bo čakal moj voz, ki vas popelje po plesu domov. A jaz, gospod general, odhajam in pojdem prav po meščansko spat.«

»A svojega korenjaka pustite pri meni, kaj ne da? On je baš v tišini letih, ko človek ne dezertira rad.«

»Računajte name, gospod general,« je odgovoril Zak s točnostjo, hitrejšo od premisleka. »Sicer pa moram itak spremiti gospodično Lemetrovo,« se je obrnil h grofu d' Ormoa.

»Bog me, res je. Zabavaj se dobro, dragi moj. Do svidenja, dete moje; drago mi je bilo. Še enkrat hvala, gospod general, za prijetni večer, ki sem ga užil pri vas.«

Stisnila sta si roko. Polkovnik diskretno zapustil dvorano. Zak de Rošegi pa se je vrnil k plesu, ves začuden sam nad seboj in ves vesel smelosti, ki jo je bil našel ob pravem hipu.

Ves ostali večer se Zak ali ni upal, ali pa ni hotel približati se pianistki, ki je opravljala sijajno in ne-

navadno veselo svoj posel — trgo vino s plesnimi takti.

Gilberta je bila res vsa vesela in zadovoljna. — Zakaj? Ona sama ni vedela tega, če pa je slutila, je varovala svojo sumnjo in jo skrivala sama pred seboj.

Toda gotovo bi bila mnogo manj nervozna in mnogo manj smejoča, d ni videla vsak trenotek — vrtečeg se s kakim lepim dekletom — krasnega fanta črnih las in črnih oči, ki je vztrajal do konca... prvič, ker i opravljal ta ples kakor resno delo, drugi, ker je čakal pianistke, da i spremi domov.

Tako so tekla ure; saloni generalove hiše so se po malem izpraznili svojih gostov, in celo najbolj neutrudljivi so se poslovili nazadnje.

Ura je bila pet.

»Zdaj vam vračam vašo svobodo, gospodična Lemetrova,« je rekla gospodična de Kroamor. Gilberti, izročaje ji zavitek z njeno nagrado. In dodala je:

»Moj oče in jaz se vam zahvaljujemo: iskreno. Ako vas bo mogla katerikrat priporočiti, ne pa zabim na vas.«

»Iskrena hvala vam, gospodična.«

Začela je urejati v svoji majski skladbi, ki jih je bila razmetala na klavirju... hkrati pa se je ozirala po strani, ali je gospod de Rošegi še vedno tu.

(Dalje.)

dan s tem, kar so si stavili kot načelno v zadnjem času, kot odkupno ceno za prenehanje obstrukcije...

Maribor. (O »Orlih«.) Kot smo že poročali, je prišel v Mariboru »Orel« delati zelo intenzivno v to, da pridobi tal, uspehi pa mu niso nič kaj posebno ugodni. Minolo nedeljo je imel tozadevno Maribor svojo senzacijo: 12 »Orlov« je šlo v franciškansko cerkev k deseti službi božji svetiti in — k obhajilu; ko so šli iz cerkve, jih je nemška javnost ne ravno prijazno aklamirala. Ne bodemo se s stvarjo dalje bavili, približno pa eno — da so dali ta dan žalostne znake slovenske zavednosti. S takim ravnanjem se pač ne doseže mnogo več — kot posmeh. In tako je tudi bilo.

Maribor. (»Sokol«.) Pri našem Sokolu še danes ne vemo, se li ustvari dijaški odsek, ali ne. Čemu ta cinčavost? Ali ji je vzrok morda res v tem, da se naše dijkov pripustiti k sokolski telovadbi — eni sami osebi na ljubo? Komur to ni prav, oni naj slobodno izostane. Radi ene osebe se vendar ne bo hotelo pogrešati 30 do 50 telovadcev. Pričakujemo skorajšnje, ugodne rešitve tega vprašanja.

Pragersko. (Sadovi.) Naše pisanje je imelo torej zaželjeni uspeh. Kot smo zvedeli, je uprava Juž. žel. našim pritožbam ugodila in nemško-nacionalno pragersko gnezdo prav korenito zmešala. Saj pa je bil tudi že skrajni čas, kajti insulti napram Slovencem so prekalili že vse meje. Upamo, da je g. Grad uvidel, da mu ne kaže, delati tako, kot mu nakaže »Volksrat«. Ker pa smo načela, da gre vsakemu svoje, naj omenimo, da sta tudi dr. Verstovšek in dr. Korosec storila tokrat svojo narodno dolžnost. — Kot smo že zadnjič javili, so zaprli ključavničarja Partla in trgovca Gomioniga (recte: Gomilnik) rade sleparije (ponarejala sta menice.) Oba ta moža je zadelo žalostna usoda renegatov. Südmarka ju je postavila v Pragersko, a nista imela niti dela niti zaslužka. Partl je imel v prvem polletju en sam zaslužek; popravil je nek obstrešni žleb, a drugzega prav nič. Gomionigu pa tudi ni šlo dosti boljše. Zatajila sta se in prodala jezik svoje matere. Pregovor pa pravi: Božji mlini meljejo počasi, a sigurno...

Pragersko. (V tolažbo.) Našim renegatom naznanjamo za prihodnje malo zabavo: dobili bomo gradiva o gotovih stvarih, ki bodo pokazale naše renegate v prav posebni luči. Ali se komu že morda kaj sanja?

Maribor (Shod.) V soboto, dne 27. t. m. sta priobčila »Trgovsko in obrtno društvo« in podružnica »Z. J. Z.« javen shod, ki je bil povojno obiskavan. Nadrevident g. Kejžar je poročal o kongresu narod. strokovnih organizacij v Ljubljani. Na shodu se je sklenila tudi ustanovitev N. S. Z. Sestavil se je v ta namen pripravljalni odbor, ki mu načeljuje jur. dr. E. Weigl. Govorili so g. Kejžar, narodni socialc Čeh, T. Fiala, dr. Weigl in g. Karba S shodom se bomo še v kratkem bavili podrobneje.

V Mariboru priredi »Prosveta« dne 11. oktobra veliko akademijo s petjem, plesom, godbo. Koncentrirala bo vojaška godba, kar pomeni seveda za naše razmere nekaj čisto posebnega...

Dramatično društvo v Mariboru uprizori svojo prvo predstavo v letošnji sezoni dne 5. oktobra. Igra se drama »Zetev«. Igra je globoko zasnovana in nudi lep užitek. Začetek točno ob pol 8. zvečer. Ob tem času se velika steklena vrata zapro.

Celje. (In zopet — g. Pušenjak.) V četrtek zvečer je sedela v restavraciji hotela pri »Belem volu« družba dijakov in se zabavala. Prisostvoval je tudi nadrevizor klerikalne Zadrugne zveze g. Vlado Pušenjak. Kar se pripetilo z avtomobilom iz Ljubljane — dr. Krek z neko damo, ko se je le ta zopet odstranil, je to dalo dijakom povod k raznim opazkam o Kreku. Theimerjevi itd. G. Pušenjaka je to seveda silno ujezilo in začel je postajati duhovit, a jo je sakramensko polomil in konečno bil prisiljen utihniti...

Zidan most. (Nesreča na Savi.) Dne 23. t. m. je plovilo več splavov iz Gornje Sivainke doline proti Zagrebu. Blizu Zidanmosta moli iz Save debel hlood, ki nevarno ovira plovo. Prvi splavi so prišli srečno mimo tega zadržka. Ko pa je dospel tlekat oni posestnika Vratnarja in Pečnika, ta dva nista bila več v stanu umakniti splava v stran. Splav se je razsul in oba sta padla v vodo. Vratnar se je rešil, Pečnika pa je požrla Sava. Trupla še niso našli.

Goriško.

Slovenska gimnazija. Te dni je zablestel na slovenski gimnaziji velik napis: »C. kr. slovenska državna gimnazija.« — Šolske prostore še vedno pripravljajo. Nam se zdi to poslopie precej staro in za šolo ni prav primerno. Želeli bi lepše pro-

store. Da nam je dala država teh par razredov, je bila njena dolžnost. So ljudje, kateri mislijo, da se je naša država spametovala in jo zato slavijo; v svoji plitvosti pač ne vedo, da je to le trohica, s katero hočejo premetiti nas. Koliko beraštva in truda predno smo prišli do mrvice one potice pri kateri se mastijo Nemci in Italijani. Vlada naj nikar ne misli, da nas bo premetila z vrženo drobtinico; mi zahtevamo od nje istih pravic kakor jih imajo Nemci. Mislimo torej, da še nimamo vzroka zavijati se v črno rumene zastave za tisto skorjo, ki so nam jo vrgli kot lačnemu psu, ne morda zato, da ga nasitijo, ampak samo zato, da ga prevarijo, da ne laja več.

Te dni je razstavil naš goriški umetnik slikar Tratnik v Gaberščekovi izložbi sliko starca pri kozarčku vina. Tratnik je sploh znan kot dober psiholog, kot takega se je izkazal tudi s tem delom. Starček sedi pri mizi, z levo roko si podpira glavo, z desno pa vrti kozarec, kot je navada pri ljudeh, ki kaj premissljujejo. Gorenak spomin je vzrok njegovega trpkemu smehljaju. — Sliko so hitro kupili.

Na valedromu se hoče marsikdo izkazati. Tako tudi v soboto popoldne. Fantje so se vozili in vsakdo se je hotel izkazati. Med drugimi je bil tudi neki G. Ta je hotel obračati kolo po strmini, pri tem pa je priletel v drugega kolešarja ter ga podr na tla. Pobitega kolešarja in razbito kolo so morali pobrati. G. pa bo moral kolo plačati. — E. fantje kaj napravijo »bravure!«

Goriški deželni zbor se otvori dne 1. oktobra v sredo. To bo prvo zasedanje, h kateremu so sklicani vsi novi poslanci Goriškega. Ker je bila prejšnja leta delazmožnost zelo ovirana deloma radi nesporazumljenj med partijami, deloma radi strahovlade goriškega kamorističnega liberalizma, upamo, da ne bo več tako, temveč da se bodo omejili novoizvoljeni poslanci na delo, ki je potrebno kar najnujnejše rešitve. Konečno smo dospeli Slovenci vsaj deloma do postavnih pravic, tako, da bode spoznamo mogoče rešiti marsikatero vprašanje, ki je zastalo zadnje čase radi strankarskih bojov. Predsednik je, kakor smo že poročali, prošt Faidutti, njegov namestnik pa dr. Franko. Občine pričakujejo z zanimanjem poročil; koliko so zmožni delati v korist dežele bodo torej poslanci pokazali v kratkem. — Na dnevnem redu je posebno rešitev šolskega in cestnega zaloga, zaloga o ureditvi zdravniške službe in glede vodovoda; posebno važnost zavzema vprašanje izpremenbe deželnega volilnega reda, ravnotako tudi Gorice in skupnih občin. Da se ne bo delalo za našimi ljudmi kakor z berači, bo treba poskrbeti za pravilno razdeljevanje podbor in za znižanje doklad na davkih in užitnin. Poročila o uspehih sprejetih predlogov bomo podali svojim čitateljem prihodnje dni.

Klerikalni možje.

Prejeli smo z dežele.

Prišla je dunajska Kamila, ki Krekova je »žena« bila! Ta nam je zastor odgrnila ter z lučjo v brlog posvetila. Nevarnost pa je zdaj nastala da na katoliški podlagi, velika zmeda bo postala in skoro v lastni bo nesnagi zdaj nekaj mož se zadušilo in nam za vedno umolknilo! Če to zgodi se, pač največja naš rod zadela bo nesreča! Kdo potlej naj ga vodi v boj nad naših liberalcev roj? Kdo zani podaja se na Dunaj in zanj deluje naj na zunaj? Kdo potlej tako nesebično, kot to je delal mojster Krek, naj dunajsko bi gospodično v ljubezni vadi, dober tek, budil na kranjske ji klobase, pri tem pa nikdar mislil nase temveč ves trud in vse vrline posvetil v blagor domovine! A kaj koristnejše kot to za domovino bi bilo. Če vsi vodilni nje možje pobožne imajo žene, ki jih duhovni zbero! Prijatelj Krekov je graščak, mož imovit in ne bedak; pa, oh, izgubil je ženo, gotovo drugo iskal bo! Kdor blag je in prijatelj pravi, kri za prijatelja bi dal: zakaj v prijateljski ljubavi bi Krek se ne odlikoval! V dejanjih hoče pokazati, kako se ima reševati katoliški socializem, ki zani ne ve je katekizem! Zato se z Dunaja odpravi z gojenko svojo in predstavi prijatelju jo tu v Ljubljani: »Prijatelj, tu imaš devico krščansko za tovarišico; verjemi mi in se ne brani: jaz sem jo vezbal in učil,

kako naj rod naš bo ji mil! Odslej pa bomo zanj vsi trije skup razvijali energije! O, kaka sreča, prepored objame zdaj slovenski rod! Tedaj kar hitro se odloči in se s Kamilo zaroči, jaz pa bom vama žegen dal! Če kdaj boš kam odpotoval, ne bo se treba tebi bati, da ženki kolcati, zdehati po Dunaju se bo začelo: jaz bom k nji takrat prišel v vas in delal ii bom kratek čas, da srce ji ne bo zbolelo! Zdal, naprednjaki vsi ljudje, pa vprašam vas, kaj mislite? Mar ni vrl človek ta naš Krek, ki tako mojstrsko vsevppek za svoj slovenski rod deluje in zanj prijatelju žrtvuje še svojo ljubico učeno, ki jo ponudi mu za ženo! To res poseben je junak ta klerikalcev vseh prvak! Vi z glavami zmajujete in se mi posmehujete, pri tem pa namigujete, da tako vrlo kakor on vsak naš katoliški patron za blagor naroda deluje: zato pri nas vezaduje! Jaz čudim vašim se besedam, ker se s prepričanjem zavedam, da samo vaše so glave tako pristranske in trde, da še ne morete umeti, kako da sveti so in vneti za rod slovenski vsi možje, ki naši kmetije posade na stolčke jih poslaniške, kjer potlej klepljejo snh kruhi! Naj Šusteršičev sveti duh razveseli vsi, da bi spoznali, vsi na kolena hoste pali in zmoto to oblikovali!

Preganjen.

Dnevni pregled.

Bolgarske taktike se poslužujejo slovenski klerikalci, kadar sklepajo z naprednjaki kako premirje. Tako so n. pr. klerikalci dali besedo, da se denarni zavodi med seboj ne bodo napadali. »Slovenec« pa je šel v svojem boju naprej — kakor Bolgari, ki so objubljali mir, njih čete pa so napadle srbsko armado. Ako se potem vpraša, zakaj se ni držala beseda, se klerikalci sklicujejo, da so stordli uredniki »Slovenca« na svojo roko in da ne morejo zato (prav tako kakor bolgarski diplomati). Posebno častna ni taka bolgarska taktika, zato pa je tem slabše, ako se s takimi »možmi« postopa tako, kakor ne zaslužio.

Na Španskem in Tirolskem so deželo spravili na kant klerikalci in še le potem, ko so te rimske hišene in pijavke požrle kmetu in meščanu vso kri in ga oropale vsega denarja in premoženja, so se ljudje zbrihali in se uprli. Na Kranjskem bo prišlo ravno tako. Pri deželnem odboru zajemajo zdaj iz deželne blagajne dr. Šusteršičeve in dr. Lampetove sorte ljudje; ko bo dežela izmolzena, bodo pa rekli: Saj nam ni nič za deželo, saj je itak na psu. Ko bo kmet čutil to gospodarstvo — v žepu in na lrbtu, bo pa klet, da bo v peku zmanjkalo vragov in ludičev.

Povsod enaki. Te dni so Čehi po vseh mestih imeli velike shode za drugo češko univerzo. Univerza je pač zahteva celega naroda — toda klerikalci tudi pri tem mislijo le nase. Oglasili so se klerikalni listi češ: ali bo to katoliška univerza, ali bo pri nji tudi teološka fakulteta itd. Klerikalci torej prej skrbijo za lemenat, kaj mu je univerza mar. Istotako je pri nas.

Dr. Šusteršičeve zaupnice. Dr. Šusteršič sedaj že komaj gleda iz samih zaupnic, ki so mu prišle z dežele. Njegovo srce se smeje ob pogledu nanje. On seveda misli, da so te zaupnice znak spoštovanja in zaupanja do njega. Ei, g. dr. Šusteršič, varate se. Kmetje niso tako neumni, kakor vi mislite. Vse te vam došle zaupnice niso ničesar drugega kot opomin na obljube, ki ste jih dajali našemu kmetu. Vsaka taka zaupnica pravi: »Ti, slišiš, kaj pa je s tistim, kar si nam obljubil? Lahko pa so te zaup, tudi prav utemeljena zafrkacija. To naj si zapomni dr. Šusteršič in kmalu bosta smeh in zadovoljnost izginila z njegovega obraza. Zafrkacija, da, zafrkacija. Gospod dr. Šusteršič, seštejte vendar vse zaupnice.

Portugalski Manuel v zakonu ni nič boljši kot je bil na prestolu. Na kranjskem prestolu je tako dolgo uganjal svoje perversnosti, da se je ljudem začelo zdeti, da je vsega tega že preveč in zato so ga spodili. Kaj je potem po svetu delal ni znan. Naposled se je oženil in sicer z nemško princezino Avgusto Viktorijo. Sedaj se je pa Manuelček zopet čutil na prestolu in takoj so se ga lotile perversnosti, s katerimi nikakor ni prizanašal kraljestvu svoje ekskralljevske polovice. In posledica tega je bila, da so Avgusto Viktorijo pripe-

ljali resno obotelo v bolnico. Trpi v trebušnih končinah vsled spolnih ekstranagone Manuela. Mlada žena sedaj o svojem možu niti slišati noče in pravi, da se ne bo nič več vrnila k svojemu Manuelu. S paševanjem torej Manuel nima sreče.

Telovadno društvo »Sokola« v Kamniku priredi dne 5. vinotoka t. l. v gorenjih prostorih Društvenega doma svojo običajno vinsko trgatavo. Opozorjamo nanjo že sedaj, ker je znano, da ravno vinska trgatava, kar se tiče nepriljenosti in domače zabave, daleč presega vse slične prireditve. Opozorjamo nanjo nele Kamničane, ki vedo ceniti narodni pomen Sokolstva in se bodo s sokolsko svežostjo in zavednostjo gotovo drage volje v častnem številu odzvali našemu vabilu, marveč tudi tuje. — Prijatelje Sokola — ki bi se jim zahtelo par ur oddiha v prijazni domači družbi. Grozdje je letos prav posebno sladko in sočno in naš vinograd je deležen bogatih sadov. V domači oštariji bodo postregle naše ljubeznive dame vsem lačnim in žejnim s čašo vina in slastnim prigrizkom. — Vse podrobnosti vzporeda si pridržimo za prihodnjic, le toliko povemo, že danes, da se bo bridko kesal vsak, kdor namerava zamuditi to priliko veselega rajanja. Da se vidimo čili in zdravi! Na zdar!

Vljudno vprašanje. V Kamniku smo pod klerikalnim županstvom dobili električno luč. Hvalevredna naprava. Meščani pa, ki luč plačujemo, bi si dovolili na slavno županstvo tole vljudno vprašanje: Kam se naj obrnemo v slučaju, če se tok prekine in neha funkcionirati? Navadno je treba begati od policija do policaja, ki sta seveda vzvišena nad take malenkosti in vrhuvsega še osorna s človekom, predno pride rešenik v osebi Mestnega Franceja, ki se — po svojem poklicu pač — dobro razume na pometanje cest, a najbrže ne toliko na elektriko. Vsekakor je neumestna taka prevelika varčnost. Občinski odbor, ki ima za razne dekanove kaprice dovolj denarja na razpolago, naj si oskrbi tudi primernega monterja!

Na blejski pošti baže nečejo razumeti slovensko. Ali jih bo treba naučiti? Gospodje na poštah naj se vendar izogibljajo takih nastopov, da se ne bodo vedno ponavljale pritožbe. Vsaj na Kranjskem naj nam take škandele prihranijo!

Konja je zabodel v Podgori pri Št. Vidu nad Ljubljano, posestniku Mošniku neki neznan topos. Priplažil se je ponoči v hlev in ga je udaril najprej s sekuro po glavi — potem pa mu je prerezal trebuh. Zjutraj je našel gospodar konja mrtvega v hlevu. Konj je bil vreden 800 kron. Isto noč je nekdo v Št. Vidu v nekem hlevu odrezal eni kravi rep. Sodi se, da je to storila ena in ista hudobna roka. Baže je blizu Šmarne Gore ob istem času nekdo neki telici porazal ušesa. Storitcu še niso na sledu. Gospodarij pazite na svojo živino!

Aretacija. Dne 22. t. m. popoldne sta prišla cestna delavca Jože Urh in France Slugovic v gostilnico Marije Gaber v Sulhi pri Škofji Loki in sta si naročila pijačo. Okrog osmih zvečer sta se sprla z gostilničarko. Ta jima namreč ni hotela dati ničesar, ker nista imela denarja. Oba fanta sta nato godrnjaje zapustila gostilno. Približno čez eno uro sta pa zopet prišla pred gostilno in sta začela metati kakor pest debele kamne skozi okno v gostilniško sobo. Pri tem sta pobila več šip. Ko sta razbojnika videla, da je zbežala gostilničarka s svojo hčerjo v kuhinjo, sta zagnala za njo debel, tri metre dolg hlood in sta razbila z njim stopno svetiljko. Nato sta falota izginila iz tamošnjega kraja. Ker pa ju je začela peči vest, sta jo mahnila dne 24. t. m. na orožniško postajo v Kranj, kjer sta skesano priznala, kaj sta vse »uštiftala«. Orožništvo je oba skesana spokornika z največjim veseljem sprejelo in ju izročilo okrajnemu sodišču v Škofji Loki.

Ker je bil na sumu tatvine, tovarniški delavec Franc Pintar namreč, ki je doma iz Doba pri Kamniku in ki stanuje v Zg. Kašlju, ga je orožništvo preteklo soboto aretiralo in ga izročilo deželnemu sodišču v Ljubljani. Pintar se je najbrže udeležil januarja meseca t. l. velikega vloma v neko blagajno na Sušaku pri Reki.

Praškiča je prodala te dni kajzarica Marija Armii iz Lukovice pri Logu. Dobila je zanj 41 K 30 v. Denar je žena spravila lepo v škrinjo in to zaklenila. Neznau tat pa je zvedel za ta denar, vlomil je v odsotnosti domačih ljudi v hišo, vlomil tudi v škrinjo in ukradel ves, za praškiča skupljeni denar. Orožništvo pravi, da bo kmalu imelo falota v pesteh.

Požar v tovarni. V četrtek okolo poldnavajstih je izbruhnil požar v tovarni za usnje, Sołtschegg v Volšperku. Ogenj je nastal v traktu v katerem so stanovanja za delavce. Pred izbruhom ognja ni bilo v teh

stanovanjih nobenega delavca. Nad traktom so velika skladišča za usnje in za kože. Skladišča so se ynala preden je prišla požarna bramba. Nastal je silen ogenj, ki je razvil tako vročino, da sploh ni bilo mogoče gasiti. Gasilci so se morali omejiti na to, da so ogenj lokalizirali in ubranili zadnji manjši del tovarne. K sreči je bilo zelo mirno vreme in je bilo na razpolago zadosti vode. Velik del tovarne je popolnoma pogorel, škoda je ogromna in le delno krita z zavarovalnino. Pri gašenju se je ponesrečil en gasilec. Dobil pa je lažne poškodbe. O postanku ognja ni še nič znanega sumijo, da je ogenj podtaknjen.

Pohoj na kegljišču. Na nekem kegljišču v beljaškem predmestju sta se sprla zidar Wucherer in kolar Mesotič. Med prepričim je pristopil k njima tovariš Jamnik in hotel prepričljivca pomiriti. Wuchererja je to tako razjezilo, da je potegnil nož in zabol del Jamnika v ramo. Rana je težka in nevarna. Jamnika so odpeljali v bolnišnico. Wuchererja pa so zaprli.

Nezgoda na železnici. V noči od 24. na 25. septembra je pritisnil stroj v Št. Vidu ob Glini na Koroškem premikачa Karla Spitzerja ob steno kurilnice. Spitzer je dobil težke notranje poškodbe. Z brzovlakom so ga takoj prepeljali v beljaško bolnišnico a upanja je malo, da bi ozdravel. Spitzer ima tri nepreskrbljene otroke.

Vžigalice v otroških rokah. Štirinpolletna ml. Dister iz Celovca je dobila, ko je bila brez nadzorstva, vžigalice. Med prižiganjem se je vnela otroku obleka. Kljub takojšnji pomoči je dobil otrok take poškodbe da je drugi dan v bolnišnici umrl.

14letna tatica. V trgovini za železno Slabenig v Celovcu je ukradla neko 14letno dekle lično popolnoma novo napravo za rezanje repe. Drugi dan je naznanil nek trgovec, da je neko dekle pri njem prodajalo podoben strojek. O mladi tatici nimajo še nobenega sledu.

Talentinan ponarejevalec izpričeval. Te dni so prišli na sled zanimivemu talentu. Neki bančni uradnik Beran iz Budjejevic je posilil mesto Plizen za potovalno štipendijo, da izpopolni svoje študije. Pri tem pa so prišle na dan lepe reči. Beran je bil rojen 6. oktobra 1889 v Plzinu in se je izučil v trgovini. Hotel pa je postati kaj več in si je napravil — mataritno izpričevalo. S tem izpričevalom je šel na univerzo v Prago, kjer ponaredbi niso spoznali in je študiral de leti s prav dobrim uspehom. Tudi kolokvije je delal. Po dveh letih je odšel v Chrudim in se je vrnil z izpričevalom, da je izvršil trgovsko akademijo. S tem izpričevalom je dobil službo v neki banki v Budjejevicah. Tam se je izkazal prav spretnega. Bil pa je tako drzen, da je s svojimi ponarejenimi izpričevali prosil mestno občino za potovalno štipendijo. Tu pa so prišli slepariji na sled. Beran pa je med tem pobegnil. Pravijo, da je bil sicer prav zmogel in dober uradnik. Mož je spadal pač bolj v Ameriko nego v Avstrijo, ker tam ni treba izpričeval, ampak vsak

RAZNE ZANIMIVOSTI.

*** Grozna rodbinska tragedija.** Grozna rodbinska tragedija se je odigrala predčerašnjem zjutraj ob sedmih v Pragi. Proti sedmim zjutraj je zastljal hišnik Rinda v hiši ravnatelja trgovske šole Frana Hlavačka iz gospodarstvenega stanovanja več strelrov. Rinda je hitel v gospodarstvo stanovanje. V tem hipu mu je prihitel nasproti 17letni sin Hlavačka, Jaroslav, ter mu zaklical: »Oče je obstrelil mater in nas!« Sin je kravavel iz rane, ki jo je dobil blizu srca. Rinda je takoj poklical zdravnika dr. Poresa, ki je našel, ko je vstopil v spalnico, Hlavačkovo ženo, Marijo mrtvo. Usteljena je bila v glavo. Poleg nje je ležala 19letna hči Marija v zadnjih zdihljajih, z rano na glavi. Možgani so se videli. V sosednji sobi je ležalo truplo Hlavačkovo, pod njim po truplo njegovega 18letnega sina Karla. Tudi ta dva sta imela rane na glavi. Hčer Marija in sina Jaroslava so takoj prepeljali v bolnišnico, deklica pa je umrla že med transportom. Stanje sina Jaroslava je brezupno. V spalnici so našli revolver, iz katerega sta bila izstreljena dva strela, v drugi sobi pa revolver, iz katerega so bili izstreljeni štirje strelji. Vzrok groznemu činu so bile deloma finančne težkoče Hlavačka, deloma pa okolščina, da so bili otroci nekoliko slaboumni. Hlavaček je imel privatno trgovsko šolo, ki je bila prej zelo dobro obiskana, v zadnjem času pa je obisk šole zelo nazadovol.

*** Kak govornik je bil Pablo de Sarasate.** Angleški list pripoveduje, da se je dal slavni španski violinist Pablo de Sarasate nekoč pri priložnosti gostije, napravljene njemu na čast v hiši nekega angleškega korda, pregovoriti, da spregovori nekaj besedi zahvale. Slavni umetnik pa je bil vse prei drugo kakor govornik in ker

Je to vedel sam najbolje, je bil že v začetku svojega nagovora tako v začetku, da je izgubil popolnoma nit svojih misli in je zopet sedel zmešan in osramočen. Ker pa ga je vzpodbujalo in osramočen, posebno pa od dam, ki so hrepenele slišati njegov »govor«, je hunaško vstal drugi in je začel tako: »Dame in gospodje! (Viharno ploskanje.) Liszt je umrl... (velik odmor)... Paganini je umrl... (še večji odmor)... Wagnerja ni več!« Tretjič je napravil govorni odmor in zdelo se je, da globoko premišljuje, kako bi našel pot od mrtvih do živih; nenadoma se je stresel in je zakričal skoraj obupno: »In tudi meni ni ta večer dobro!« Tako je rekel in je sedel... Saras, je bil navadno tako boječ. Nekemu mlademu violiniсту je prišla nekoč v glavo nesrečna misel, okrasiti Sarasatejevo koncertno skladbo, ki jo je predvajal v prisotnosti skladatelja z varijacijami svoje lastne skladbe. Ko je končal, je stopil h moljstru in mu je pogledal v oči, pričakujoč hvale. Toda Sarasate ni odgovoril niti besedice. Tu se je mladenič ohrabil in je rekel: »Upam, mojster, da ste to mojstersko delo spoznali.« »Seveda,« je odvrnil Sarasate, »to je mojstersko delo nesramnosti.«

* Kakšen mora biti idealen soprog na Japonskem? V Tokiju izhaja revija, ki ima naslov »Sakono Gona-ho«, kar pomeni »Krepostna dama«. Ta list, ki je namenjen ženskem svetu, je prosil svoje čitateljice, naj mu sporočijo, kakšne lastnosti mora imeti idealen soprog. In tako torej zvemo za onih sedemnajst lastnosti, ki jih »japonska dama« navadno zahteva od svojega soproga. Soprog ne sme biti lakomen. Drugič se ne sme preveč ukvarjati s svojimi toaletami. Tretjič mora imeti moško zunanost in četrtič ne sme biti moč, ki ne misli nič na drugega kot na ženske. Petič mora krasno, mirno govoriti in ne sme pri govorjenju preveč hiteti in govoriti besede ali stavke z dvojnimi pomeni. Šestič mora biti zmožen naglo odločiti in se mora izmotať iz kočljivih situacij; sedmič mora imeti kak ideal. Osmič mora prepustiti svoji soprogi urejevanje domačega krba in se ne sme brigati za stvari, ki se ga nič ne tiče in to so ravno zadeve domačega krba. Nikdar se ne sme — deveta zahteva — pojaviti v kuhinji, nikdar — deseti — ne sme kritizirati frizure ali obleke svoje soproge. Enajstič ne sme nikomur zaupati drugemu kot svoji ženi. Dvanaista zahteva je precej splošna: ne sme postati svojim sorodnikom predmet sovražstva. Trinaistič se ne sme nikdar vtikati v ženske zadeve. Štirinajstič mora biti pobožen in se mora udeležiti vseh verskih vaj. Petnajstič ne sme biti pijanec, šestnajstič ne sme biti zapraviliv in sedemnajstič ne sme biti preveč ljubosimen.

* Najstarejše poročilo o stvarjenju sveta in o vesoljnem potopu. Asirski raziskovalec in profesor na pensilvanski univerzi Pöbel je dokončal pred kratkim prevod desk iz opeke, ki so bile izkapanje leta 1893 v Nippuru in ki obsegajo med drugim tudi poročilo o stvarjenju sveta in vesoljnem potopu in ki so približno 1500 let starejše od najstarejših doslej znanih poročil o omenjenih biblijskih dogodkih. Stvarjenje sveta, o katerem se tam le mimogrede omenja, se zelo razlikuje od biblije, zakaj stvarnik sveta ni tam bog, ampak boginja Nintu, ki se v razseženem tekstu jez, ker imajo ostali bogovi pomisleke o poginu »Črnoglavcev«, ki jih je ona vstvarila! »Oni čas« — tako pravi omenjeno poročilo, — »se je Nintu grozno jezila. Sveta Istar je plakala in prosila za ljudstvo. Enki se je posvetoval s Anom (Anu) (dva bogova) in Nintu je bila proti poginu ljudstva. V onem času je bil Zingida kralj in veliki duhovnik v Šuropoku. Ta je častil bogove, molil jih je, padal je pred njimi na kolena, ves pokoren in je bil vsako noč v sanjah z njimi v stiku. Rotil je vsaki dan v imenu zemlje in neba. Enki, ki je mislil na rešitev ljudstva, je ukazal Zingidi, naj gre k nekemu vrelcu in naj tam posluša. Zingida je tam slišal, da je božja volja, da pride potop, da bo tako uničeno seme človeka.« — Na tem mestu manjka kos deske, ki obsega najbrže ukaze Zingidi, da se reši. Nato sledi popis nevihte in dežja, ki je Zingidino ladijo odnesel. Po sedmih dneh se pojavi bog Solnce in razsvetli nebo in zemljo. Zingida odpre streho ladje, da bi se lahko razlila vanjo svetloba. Nevihta je ponehala in vode upadejo. Zingida molí bogove in daruje vola, ovce in še neko žival z velikimi rogovi, katere ime pa ne navaja. Bogovi uslišijo molitev in nagradijo Zingido z darovi in častmi. Človeštvo postane nesmrtno, kar pred tem ni bilo in Zingida pride na neki otok v perzijskem zalivu, kjer živi v nekem raju.

Širite in naročajte, Dan

Ljubljana.

— Slovenski Sokol — ne sme v slovensko gledališče. Tako daleč smo prišli na Slovenskem. Slovenski Sokol je hotel lepo in dostojno proslaviti 50letnico z akademijo v slov. (recte deželnem) ozir. klerikalnem) gledališču — toda slov. Sokol ni smel v dež. gledališče — kakor da je narod sezidal gledališče za klerikalne veljake. Nad vse smešen pa je vzrok s katerim se utemeljuje sklep dež. odbora, češ, da se je Sokol na dan katoliškega shoda »nedostojno vedel«. Klerikalni pedagogi se postavljajo na stališče nekakih vsega-mogočnih gospodarjev: »Priden bodi, če ne boš tepen«. Je pač že skrajni čas, da se razpočijo te ošabne napihnjene figure, ki smešijo slov. narod pred celim svetom. Slovenski narod zapomni si: L 1913, ni smelo slovensko sokolsko praznovati svojega 50letnega jubileja v slov. gledališču v Ljubljani, središču Slovenije.

— Ustanova za mlade ubožne politične kaznivce, ki so prišli iz ječe, je razpisana v Pragi. Ustanova se izplača iz fonda Leva Uherke ter znaša letos 70 K 96 h. Prosilec mora biti slovenske narodnosti, ne čez 24 let star. Pravico do te ustanove imajo predvsem slabotni mladi in bolehní moški ali ženske brez razlike veroizpovedanja. Prošnje je vlagati najkasneje do 31. oktobra letos, opoldne v vlož. zapisniku (referat za humanitarne zadeve) v Pragi, ali pa pri vlož. zap. magistratu v Dobrensky, Betlemska ul. č. 11 I. nadstr. in pri magistratih v Krakovu, Ljubljani, Lvovu ali Zagrebu.

— Ustanovitev c. kr. domobranskega brigadnega sodišča v Ljubljani. Z upeljavo novega vojaškega kazenske-pravnega reda, se v Ljubljani ustanovi c. kr. domobransko brigadno sodišče. Dotični zakon stopi v veljavo najpozneje z dnem 8. julija 1914, zato se morajo dati te novi oblasti najkasneje do 1. maja 1914 na razpolago potrebna stanovanja in pohištva. Po ukazu c. kr. ministrstva za delo brambo, ima vodstvo tukajšnjega c. kr. domobranskega sodišča skrbeti, da se dobe prostori v privatnih novih stavbah, katere vzame za daljšo dobo v najem c. kr. domobranski erar. Domobranske erarične stavbe ne pridejo v poštev. To se javno naznanja, da je eventualne ponudbe nasloviti na vodstvo domobranskega sodišča v Ljubljani. Kar se tiče števila, velikosti, lege, letne najemščine itd. bodočih sodnih prostorov, je gospodod. ponudnikom od dne 25. septembra 1913 do včevši 15. oktobra 1913 na prosto voljo dano, se natančneje informirati med uradnimi urami pri vodstvu gori imenovanega sodišča (Poljanska cesta št. 13, II. nadstropje).

— Za šport se zanimajo! Mladina tekmuje. V nedeljo so priredili Glinčani kolesarsko dirko, ki je prav lepo uspela. Dirka se je pričela na Viču pri km 3. Dirka se je do Vrhniške do km 20, in nazaj do starta. K dirki se je prijavilo 8 dirkačev in sicer: 1. Albin Sinkovec, 2. Viktor Friedrich, 4. Maks Bernik, 5. Rudolf Langenius, 6. Fric Dornik, 7. Franc Marenčič, 8. Alojzij Kepec. Prvi je došel na Vrhniko Albin Sinkovec in sicer že v 30 min. Nazaj grede je bila huda sapa, kar je oviralo hitro vožnjo. Do Vrhniške so dospeli vsi razun Franc Marenčiča, kateremu se je pokvarilo na poti kolo, zato se je moral vrniti. — Start. Tekma se je končala ugodno. Uspeh je bil sledeči: 1. Albin Sinkovec (1 uro 19 min. dobil je lep venec.) 2. Alojzij Kepec (1 uro 34 min.). 3. Viktor Friedrich (1 uro 38 min.). 4. Maks Bernik (1 uro 40 min.). 5. Fric Dornik (1 uro 44 min.). 6. Aleksander Friedrich (1 uro 55 min.). 7. Rudolf Langenius (1 uro 57.) Maksimalni čas (20 min. po prvem) niso dosegli samo 3 dirkači, kar pomeni velik uspeh za dirko. Dirkači so še zelo mladi in so pokazali lep uspeh. Le pridno naprejši pridobivajte mladino za šport.

— Kolesarjenje pod Tivolijem. Po tivolskih potih se je udomačila neka čudna navada kolesarjev. Bolje povedano, nastalo je tam dirkališče. Dan na dan se vam zaporedoma podi po 4 do 6 kolesarjev skupno. To pa po vseh potih doli od gradu proti železnici. Pota so lepa in gladka, zato je na tudi vožnja prijetna. Vsake vrste dirkača se tam vidi, od šolskega učenca pa do odraslega moškega. Ta divja vožnja je taka, da se ljudje, ki jih je polno po potih, komaj ogibljejo. Koliko je starih in bolnih, otrok in drugih, ki bi se radi v miru razvedrili ali ni jim to mogoče. Koliko je vpokojenih častnikov in starih dam, ko se komaj gibljejo, pa se morajo vedno umikati kolesarjem. Kje je državna policija, da tega ne vidi? Ljudstvo je splošno ogorčeno ter zahteva da c. kr. policija temu takoj odpomore. Kakor je bilo to za časa mestne policije, ko ni bilo tega divjanja po sprehajališčih.

Meščani.

VI. vsesokolski zlet v snkah.

Prvo predavanje bo v torek 30. t. m. v Mestnem domu točno ob četrt na 9. Okrog 50 slik bo pojasnjevalo javno telovadbo 2000 dečkov, 1800 deklic društva »za igre«, 2097 dečkov in 1980 deklic sokolskega naraščaja. Teh nastopov slovenski izletniki niso videli, ker so se vršili v prvih nedeljah v juniju, torej pred prvim zletom. Koliko pozornost obračajo Čehi telovadbi sokolskega naraščaja, nam kaže obisk: nad 80 tisoč gledalcev so imeli mladi Sokoli. Drugi del predavanja obsegajo o javni telovadbi srednočeske sokolske župe z dne 16. junija, 624 telovadcev izvajajo vaje s kladami. Klado, (kladina, gred) vidimo tu prvič uporabljeni v prenešenem smislu: Sokoli gradijo v skupinski obliki mostove, šotore itd. — 436 telovadk izvajajo svoje župne proste vaje. — Poleg tega se bo 15 slik nanašalo na Hradčane in okolico na najstarejši, glede panorame najkrajše glade historičnosti, zgodovinske pomembnosti najsvetejši del Prage: živa slika nekdanje češke slave, moči in politične samostojnosti češkega naroda. — V splošnem bo prvi dan za mladino in sokolski naraščaj, na kar opozarjamo starše sokolskih rodbin. Vsi slike so lepo kolorirane in nudijo resnični užitek. Vstopnina za predavanje samo 20 v.

— Plankarjevo posestvo prodano. Posestvo g. Josipa Plankarja na Dolenjski cesti je včeraj na dražbi kupil g. Adolf Hauptmann za 44.000 K.

— Sleparka. K čevljarskemu mojstru Antonu Breclju, ki stanuje na Šentjakobskem trgu je prišla pred nekaj dnevi neznana služkinja in je zahtevala za svojo gospodinjjo, soprogo nekega doktorja, kakor je rekla, dva para ženskih čevljev. Breclj je zaupal deklini in ji je dal dva para damskih čevljev. Služkinja je lepo poslovala, pokimala in je odšla. Ker pa punce ni bilo več nazaj, je šel Breclj vprašat, če so bili čevlji res naročeni. Tu pa je zvedel na svoje veliko začudenje, da čevljev ni nihče naročil in da je sedel na limanice predrzni sleparki. Ta je okrog štirindvajset let stara, srednje velikosti, tenkega obličja in ima črne lase. Bila je oblečena v črno, obično, predpasnik je imela pa bel.

— Grozil je. Preteklo soboto je bil pri regulaciji Ljubljaničar arretiran delavec Peter Laznik iz Šent Jurija pri Celju, radi nevarne grožnje. Izročili so ga deželnemu sodišču.

— Vlomiti so hoteli te dni v takozvano Cirmanovo barako na Celovški cesti neznani storilci. Ključavnico so že odrgali, ko so jih prepoznali. Vlomilci so ključavnico vzeli s seboj.

— Vsega priporočila vreden hlapec je 28letni Janez Metelko iz Rake pri Krškem. Bil je uslužben pri mesarju Ivanu Cuzaku na Poljanski cesti. Česa ti ne napravi ta nepridiprav. Svojega gospodarja prosi za predujem, gospodar mu ga da. Metelko pa to pobriše ponoči in se ne vrne več. Z njim je izginilo tudi par čevljev in par golence. Kdor bo Metelka videl, naj mu vzame čevlje in golence, če jih bo še imel seveda, in naj ga takoj naznaní oblast.

— Dolg je napravil, potem je pa pobrisal. Mijo Gašper, štiridesetleten, iz Skala pri Desiniču na Hrvatskem. Omenjeni mož je več mesecev prehranjeval nekatere delavce pri regulaciji Ljubljaničar. Ko je napravil 64 K dolga na kruha, ga pa ni več videla živa duša.

— Tatvina v Narodnem domu. V soboto zvečer je bilo ukradeno gostilničarju v Narodnem domu 300 kron.

— Padec Bizanca je zgodovinski film silnega učinka, pretresujočega predvajanja, gnilive tragike, bleščeči barvani umotvor. Bizanc, Carigrad leži pred nami v vseh svojih krasoti in lepoti. Bizanc v boju in v smrtni tiski se nam dviga pred očmi. Krščanska cerkev, danes močnejša, se razprošira v vsej veličastnosti pred nami, veliki prostori, pa je komaj toliko obsežen, da morajo vanj vsi oni, ki živajo proseče roke, da bi izprosil od Boga zmage. Kos svetovne zgodovine s preteklih dni, ki se pred našimi očmi vzbudi v novo življenje. To, in ostali spored se predvaja od danes do četrta v kino »Idealu«. Cene navadne, prosto za šolsko mladino.

Trst.

O NAŠI MLADINI.

Trst, 27. septembra 1913.

Vsakemu šibkemu in revnemu preli pogin, in ta nevarnost leži tudi nad slovenskim narodom. Majhna in revna je naša domovina, majhen je naš narod, tem večje in bogatejše pa so dežele naših sosedov, tem močnejši so naši nasprotniki. Njihova razvita kultura in njihova gospodarska moč nam neprestano žanjeta našo

mladino, naš naraščaj, ki bi se moral vzgojiti v zaveden, podvzeten in odločen narod, ki bi bil zmožen varovati svoje življenjske interese. — Posebno pa opazimo, da izginja naš naraščaj ob narodnih mejah, na jugu in na severu. Naši sosede so bogat in kulturni narod, ki zna ceniti naraščaj ter dobro ve, kaj je treba mladini. Negujejo jo in ji ustrezajo z vsem, ki je za mladino potrebno v njenem razvoju.

Od revnega lastnega naroda pa ima naša mladina bore malo. Ni čudo, tedaj, ako se naša ml. dina poizgublja med tujo mladino, ki se navzame tuje kulture, tujeja duha in pozabi na svoj narod, o katerem komaj ve, da eksistira v revščini in preziranju. Če pa se že ne porenegati, tedaj ostane navadno apatična in brezbrizna za vse, kar vidi okrog sebe, naj je že to v njeno škodo ali korist.

In kako naj bi bila naša mladina drugačna? Kje naj se navdušuje za svojo domovino in jo spoznava, kje naj si navzame kulture in vsega, česar potrebuje njena mladost? Pri tujcu vidi naša mladina kulturo, pri njem vidi gospodarsko moč, zato gleda mnogo mladih oči praziljivo na svoj lasten narod; a mladina ne pomisli, da bi bil lahko na marsikakem mestu, kjer kraljuje tuj kapitalist, lahko slovenski podjetnik, slovenska družina, ko bi imelo naše ljudstvo potrebno izobrazbo za samostojno delovanje.

Tiste naše stranke, če sploh zbiračo mladino, jo vzgojujejo v strankarskem duhu, namesto da bi jo izobraževalke ter jo utrjevale za krepak gospodarski boj. A naša mladina se navadno prav malo briga za narodne institucije, ki so neobhodno potrebne vsakemu narodu, ki noče biti izpodrinen. Slovenski proletarijat pa mora imeti iste pogoje za svojo izobrazbo in povzdigo, kakor proletarijat katkega drugega naroda.

Pri nas na Slovenskem se zelo malo skrbi za mladino. Navadno je prepuščena sama sebi in njeni usodi. Pri nas se kaže posebno živa potreba mladinskih organizacij, in to ne morda samo ob narodnih mejah, kjer se mladina najbolj poizgublja, ampak tudi v notranjosti naših dežel.

Mladinske organizacije naj bi se ustanovljale po vsem Slovenskem ter naj bi skrbjele za vsestransko izobrazbo mladine. Človek, ki dovrši ljudsko šolo, še ne zna vsega, kar bo potreboval v bodočem boju za svoj obstanek. Še niti najenostavnejšega znanja si večkrat ni mogel pridobiti v ljudski šoli. In temu se prav nič ne čudimo, če pomislimo, da so pri nas ponekod tisoči prebivalstva brez vsake šole; poleg tega pa imamo na Slovenskem toliko utrakvističnih šol, kot jih nimajo vsi drugi narodi skupaj v celi Avstriji.

Mnogo naših mladih ljudi mora k tujcu služiti, kjer se navadno porenegati, tisti pa, ki ostanejo doma ob zemlji, živijo in umirajo, ne da bi se dvignili in napravili vsaj korak naprej v splošnem razvoju, in to je zato ne, ker niso imeli nobene vodilne sile, ki bi mu bila pomagala navzgor.

Naša masa se razvija zelo počasi, posebno pa socialno, in to pomenja le nazadovanje naroda, ako pomislimo na naše sosede, ki se rapidno razvijajo, ker imajo pač vsa sredstva za nadaljni razvoj, česar pri nas ni. Mladinske organizacije naj bi tvorile po Slovenskem močne jezove proti tujemu navalu ter podale poleg tega svojim članom v duševnem oziru vse, kar mora znati vsak izobražen proletarec. Mladinske organizacije bi obenem pripravljale izborni naraščaj za važne strokovne organizacije, katere so pri nas ravno tako šibke, ker nimajo izobraženega naraščaja. Šele tedaj, kadar bomo imeli izobraženo mladino, bomo lahko upali na močne in zavedne strokovne organizacije, potom katerih bi se edino dalo pridobiti za proletarijat potrebne šole, iz katere naj bi izšlo dobro kvalificirane moči, ki so sedaj pri nas bele vrane.

In vsled tega je tudi naše delavstvo na najslabših mestih, z najslabšimi plačami. Ta žalostni položaj našega delavstva, skoro lahko rečemo našega naroda (zakaj naš narod je proletarski narod) ima precej na vesti naša vlada, ki nam ni dala tudi nikakih, za kvalificirano delavstvo potrebnih šol. Ne na Primorskem, ne na Koroskem in ne na Štajerskem, nimamo takih šol. Poleg vlade pa ima na vesti ta žalosten položaj našega ljudstva tudi vsa tista inteligenca, ki se ni nikdar pobrigala za ustanovitve prepotrebnih mladinskih organizacij, kjer naj bi se poleg prej omenjenega, vzgajal tudi čut za organizacijo v širšem pomenu, ter tako ustvarjale s tem naraščaj, sposoben za boj na gospodarskem in narodnem polju.

Na veliko važnost mladinskih organizacij se ni povdario že večkrat v naprednih listih, temveč se je povdario tudi na zadnjem kongresu strokovnih organizacij v Ljubljani, kjer so se izrazili vsi delegati za ve-

liko potrebo mladinskih organizacij na Slovenskem ter se zavzeli za njih. Na tem kongresu izvoljen izvrševalni odbor je prevzel nalogo urediti vse potrebno, da se razširjenje mladinskih organizacij čimprej izvede po vseh naših deželah.

To dejstvo je zelo razveseljivo spričo tega, da se pri nas ni doslej še ničesar storilo v tem oziru za našo mladino, ki ima odslej močno moralno podporo pri strokovnih organizacijah. Še veliko bolj pa bi bilo razveseljivo, ko bi prišlo tudi vse delavstvo čimprej do prepričanja, da mora naš naraščaj v mladinsko organizacijo, kjer naj pridobiva vse to, česar mu manjka za boj v bodočem samostojnem življenju. Saj vendar lahko čuti naše delavstvo samo na lastni koži, kje je valpet in kje je bič. In vsak roditelj, ki ima količjak ljubezni do svojih otrok, mora čutiti dolžnost, skrbeti za boljši položaj svojih potomcev. S konservativizmom in hlapčevsko udanostjo in ponižnostjo brez vsake druge brige pa ne pridemo daleč. Neobhodno potrebno je, da gremo sami na delo, zakaj Slovenci lahko pričakujemo edinole v samopomoči izboljšanje našega narodnega in socialnega položaja.

Roman pariške demimondke.

Vila gospe Dardelle.

Vila gospe Dardelle pri Parizu je bila shajališče vseh onih, ki so si domnevali, da znajo živeti. Tu je bilo torišče zvezd pariških demimondk med katerimi je prvo mesto zavzemala mala balerina Pierreta Henry.

Crez dan ni nudila vila razen svoje krasote, katero je povečevala še mistična tragedija preteklih let, tragedija, ki se je dogodila v teh prostorih. Ko je na nastopila noč, so prihajali na vrt prekrasne vile avtomobili in zopet odhajali. Kaj se godi v raskošno opremljenih sobanah, tega ni videl nihče — dokler se ni zgodila ponovna tragedija, ki je dala malo romantičnim ljudem — policajem — pravico do vstopa v tajnstvene sobane.

Lepa Pierreta in njeno devišstvo.

Lepi Pierreti, zvezdi pariških demimondk je tekla zibelka v kraju Cher, odkoder je pred nedavnim časom prišla v Pariz. V Cheru je, komaj 13 let stara, izgubila svoje devišstvo. V Parizu je na našla srečo. Niti ena ženska ni znala krasnejše plesati tango, kot ona. Kadar je v Frinimem kostumu izvajala ta moderni ples, takrat se ji ni mogel nihče več ustavljati. Bila je, kakor rečeno zvezda v vili gospe Dardelle. Včasih je zahajala v najelegantnejše kabarete Montmatra. Tja jo je klicala oseba, ki je zelo znana v pariškem svetu in čije ime je Lepa Pierreta imela tetovirano na svoji roki.

Renta 20.000 frankov.

Lepa je bila Pierreta, in ni ču-da, da je postala ljubica velikega bankirja, Sicer: bankirji niso bogvekako romantični ljudje, ampak Pierreta, kakor je bila romantična, je morala vendar tudi živeti in zato ji je bankir kaj prav prišel. Ta je pa kmalu pokazal svoje filistrstvo.

Pierreta je popušla na dan po osemdeset cigaret; pa to ji še ni bilo dovolj. Dajala je v cigarete še opijano in se posluževala tudi cocaina in etera. Tega se je bankir prestrašil in zato je pretrgal svoje zveze s Pierreto, nakar ji je dal letno rento 25.000 frankov.

Pierretine strasti.

Kakor smo že povedali, je bila Lepa Pierreta silno vdana strupom. Počenjala je različne neumnosti, samo da dobi en gram strupa.

Nekega večera je v neki restavraciji Monmatra dala čudovito zlato torbico, okinčano z draguljama, za malo količino opija. Pri natakarih je iskala cocain in jim za en gram cocaina dajala po 100 frankov.

Govori se, da je svoje strasti počedovala od matere; drugi pa zopet trdijo, da se je uživanju strupov udajala vsled nesrečne ljubezni.

Tragična smrt.

Danes tečen so našli Lepo Pierreto zjutraj v postelji mrtvo. Glavo je imela zamotano v rjuhe, v roki je držala stekleničico etera...

Pariz žaluje...

Pripoveduje se, da je Pierreta v pondeljek zvečer použila vseh teh strupov v veliki meri in je padla na tla, kakor mrtva. Njena hišna — tako se govori — jo je vzdignila, odvezla ji strupe in jo položila na posteljo, kjer jo je pustila v globokem spanju.

Zjutraj je bila mrtva.

Vest o smrti Lepa Pierrete se je raznesla bliskoma po celnem Parizu. Pričelo se je žalovanje.

Prihajali so znanzi in prijatelji, da se poslove od preminule demimondke. Prišli so Turki, Francozi, Braziljanci, vsi bogati, lepi mladenci in njih ni vedel dati pojasnila o njeni smrti. Drug za drugim so prihajali aristokrati, najuglednejše osebe pariske javnosti, financirji, industrijalci, sinovi prebogatih rodbin, prebivalci najkrajših delov mesta, eden aviatik, en direktor nočnega reitsavanta od Monmarta itd.

Kako visoki so bili oboževalci lepe balerine, ki sedaj mirno spi na beli postelji, zasuti v cvetju, ki ga prinašajo častilci.

Hiša, radosti se je spremenila v hišo žalosti, kjer je začela vladati kljub obilnim posetom grobna tišina. Prijatelji prihajajo in prinašajo zadnje pozdrave. Obsipajo svojo mrtvo tovarišico z jesenskimi cvetkami in čudovito krasnimi vencami. En sam venci iz orhidej je stal nad 1000 frankov.

Preiskava.

Vse je bilo pripravljeno za prenos preminule Pierrete v njen rojstveni kraj — kar je udrila v sobane smrti policija, ki je začela sumiti, da bi bila ona smrt prirodna.

Začela se je preiskava, ki je dognala, da so v vilo zahajale najkrajše ženske in najbogatejši bonvivanti. Plesal se je tango. Toalete so bile prozorne in pil se je šampanjec. Po raznih znakih se je dognalo, da se je pušil tudi opij. Divani so bili polni vonja po opiju in ostanki etera in cocaina so bili najdeni tudi v peči, kamor se ga je skrilo po nesreči.

Nasle so se orientalske obleke in kostumi, ki so v navadi, kadar se puš opij.

Preiskava trupa je dognala, da je bila lepa Pierreta zastupljena. Njena gospodinja, gospa Dardelli, je bila vzeta od policije v varstvo in obtožena umora lepe Pierrete — zajedno z neko hišino.

Pariz pričakuje odkritij.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Srbsko - albanska vojna.

ARNAUTI ŽE BEŽIJO!

Belgrad, 29. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Srbske čete so že pregnale arnautske razbojnike iz celega ključevskega okoliša in so v preganjanju Arnautov dospele že do Galičnika.

Arnauti so nedaleč od Prizrena, ko so najprej prišli v Ljumo, napadli najprej na levo, potem pa na desno srbsko krilo, ali so bili povsod odbiti s krvavimi glavami.

Srbi so koncentrirali svoje sile pri Ljum - Kul, kjer so pričakovali arnautski napad. Riza - bej je prišel k poveljniku srbskih čet in ga je prosil za desetdnevno premirje, ali zdi se, da je to navadna prevara, ker zadnja poročila javljajo, da so Arnauti napadli na Srbe in da se vrši pri Ljum - Kul ogorčena borba.

BOLGARSKI ČETAŠI IN ARNAUTSKI RAZBOJNIKI V BRATSKEM OBJEMU.

Belgrad, 29. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Predsinočnim je četa 300 bolgarskih četašev in 100 arnautskih razbojnikov pod vodstvom Petra Čansena prišla po noči skrivaj v Ohrid, ki so ga srbske oblasti zapustile in javila prebivalstvu, da bo izročila mesto arnautski maščevalnosti. Pozneje so pa srbske čete zasledile to četo, spretno jo obkolile in sedaj je gotovo že popolnoma uničena.

Dokazano je, da v tem kraju operirata med bolgarskimi četaši tudi Sandanski in Matov.

Arnautska četa, ki so jo Srbi obkolili pri Zgornjem Jelovniku, se ni hotela vdati, nadaljevala je s streljanjem in je bila uničena do zadnjega moža.

PRIZREN IZVEN NEVARNOSTI.

Belgrad, 29. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) V ostalih krajih vlada že mir. Prizren je dovoli zavarovan in se nahaja izven nevarnosti.

V Ohrid so odšli vnovič močnejši srbski oddelki, kot ojačenje tamšnjim četam in za vzpostavljene reda.

Srbske in Arnautske izgube.

Belgrad, 29. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Prve dni so imeli Srbi velike žrtve; po privatnih poročilih imajo okoli 1000 mrtvih in ranjenih. Arnautske izgube so zelo velike. Srbske izgube so v zadnjem času vedno manjše. (Zato bodo pa zdaj arnautske izgube tem večje. Op. ur.)

ARNAUTI SO NEPOBOLJŠLJIVI DIVJAKI.

Belgrad, 29. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Arnauti so vse srbske ranjence, ki so prišli v njihove roke, mučili, rezali so jim ušesa, nosove in kožo z glave. (Kakor se vidi, zaslužijo Arnauti v polni meri nemške simpatije, ker »similis simili gaudet.« Op. ur.)

TUDI BOLGARSKA SE GIBLJE.

Belgrad, 29. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Na bolgarskih mejah je za sedaj mirno, ali zapaža se neko gibanje, na več krajih pa poskušajo vdreti v Macedonijo bolgarski četaši.

Na samem Bolgarskem se vršijo vojne priprave, rezervisti se ne odpuščajjo in ključajo se celo rezervisti iz inozemstva. Macedon. organizacija vzdržuje številne shode, na katerih izvešča o temu, kaj je storila za skupno akcijo z Arnauti. Na glavnem shodu v Sofiji je bilo odločeno, da se dobi zveza z bolgarskimi pristaji v Macedoniji in da se pošljejo v Macedonijo četaši. Srbske oblasti so konstatirale, da je prišlo na srbsko ozemlje nekoliko Bolgarov preko Soluna.

POVRATEK PAŠIČA IN PUTNIKA.

Belgrad, 29. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Šef generalnega štaba vojvoda Putnik se je vrnil iz kopališča, ministrski predsednik Pašić je pa prispel včeraj iz Biarritz v Pariz, odkoder pride v par dneh semkaj.

POVELJNIK SRBSKIH ČET.

Belgrad, 29. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Za generalnega poveljnika srbsk. čet proti Arnautom je imenovan general Damjan Popović.

V SRBIJI NE BO SPLOŠNE MOBILIZACIJE.

Belgrad, 29. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Dementira se glas, da se namerava proglasiti v Srbiji splošna mobilizacija.

V GUSINJU NI BOJEV.

Cetinje, 29. septembra. Uradno poročilo pravi, da se v okolici Gusinja niso izvršili in se tudi ne vrše nikakoli boji. Črnogorske posadke se drže v svojih pozicijah rezervirano.

GIBANJE SRBSKIH ČET.

Belgrad, 29. septembra. Uradno se poroča, da so poslana ojačenja, da se prepreči prodiranje Albancev proti Prizrenu. Ravno so bila poslana ojačenja proti Ohridu.

BOLGARIJA SE VMEŠAVA.

Belgrad, 29. septembra. Srbi so vieli bolgarskega kurirja z depešami kompromitujoče vsebine sofijske vlade na albansko vlado.

SRBIJA NAJAME POSOJLO.

Belgrad, 29. septembra. Dva člana Uprave fondova sta odšla v Pariz, da se razgovorita z odatnimi bankirji o posojilu 50 milijonov frankov.

PRESTOLONASLEDNIK ALEKSANDER SE JE VRNIL.

Budimpešta, 29. septembra. Prestolonaslednik Aleksander je dospel danes tu sem ob tri četrti na 2. Zdržal se je v mestu do pol štirih. Nato se je odpeljal v Zemun in od tam v Belgrad.

TURČIJA JE IZNAJDLJIVA.

Carigrad, 29. septembra. Potrjuje se, da je turška vlada sklenila, vprašanje Egejskih otokov, četudi le provizorično rešiti. Turčija zahteva za vse otoke avtonomijo pod sulta-

Novo suvereniteto po vzoru otoka Samos.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Dobro ohranjeno pohištvo in šivalni stroj se ceno proda. Hrenova ulica 17. I. nad. levo. 939—3

Mlad gospod išče stanovanje s hrano pri samostojni mladi dami. Ponudbe na »Dan« pod šifro »Dom«.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo od 19. sept. do 26. sept.

Cene v kronah		od	do
1 kg govej. mesa I. vrste	1.72	1.92	
1 kg govej. mesa II. vrste	1.52	1.72	
1 kg govej. mesa III. vrste	1.40	1.48	
1 kg telečjega mesa	1.80	2.00	
1 kg prašič. mesa (sveže)	2.00	2.20	
1 kg prašič. mesa (prek.)	2.20	2.40	
1 kg koštrunovega mesa	1.40	1.50	
1 kg masla	2.60	3.00	
1 kg masla surovega	2.60	2.80	
1 kg masti prašičje	1.80	2.00	
1 kg slanin. špeha (sveže)	1.72	1.92	
1 kg slanin. prekajene	1.90	2.00	
1 kg sala	1.80	1.92	
1 kg čajnega masla	3.20	3.60	
1 kg margariskega masla	2.00	2.20	
1 jajce	0.09	0.10	
1 liter mleka	0.20	0.22	
1 kg posnetega	0.08	0.10	
1 kg suetane sladke	0.90	1.00	
1 kg medu	1.40	1.50	
1 piščanec	1.20	1.30	
1 golob	0.40	0.45	
1 raca	2.20	2.40	
1 gos	3.60	4.00	
1 puran	3.60	4.00	
100 kg pšenične moke št. 0	35.40	36.00	
100 kg pšenične moke št. 1	35.00	35.60	
100 kg pšenične moke št. 2	34.40	35.00	
100 kg pšenične moke št. 3	33.60	34.20	
100 kg pšenične moke št. 4	33.10	33.70	
100 kg pšenične moke št. 5	32.50	33.10	
100 kg pšenične moke št. 6	31.80	32.40	
100 kg pšenične moke št. 7	28.20	28.80	
100 kg pšenične moke št. 8	16.60	17.20	
100 kg koruzne moke	24.00	24.60	
100 kg ajd. moke I. vrste	50.00	50.60	
100 kg ajd. moke II. vrste	44.00	44.60	
100 kg ržene moke	—	30.00	
1 kg fižola	—	—	
1 kg graha	—	—	
1 kg leče	—	28.00	
1 kg kaše	—	32.00	
1 kg rižeta	—	26.00	
100 kg pšenice	23.00	23.60	
100 kg rži	18.50	19.10	
100 kg ječmena	17.00	17.60	
100 kg ovsa	19.50	20.10	
100 kg ajde	24.00	24.60	
100 kg prosa belega	—	—	
100 kg navadnega	—	—	
100 kg koruze	18.50	19.10	
100 kg krompirja	5.00	5.60	
100 kg činkantina	22.00	22.60	
100 kg sena	7.00	7.60	
100 kg slame	5.00	5.60	
100 kg stelje	—	—	
100 kg detelje	—	—	
Cena trdemu lesu za m ³	8.00	11.00	
Cena mehkeemu lesu za m ³	7.00	8.00	
Prašiči na klavnici	1.12	1.30	

Preklic.

Podpisani Matevž Jerančič, tesar iz Most št. 30, preklicujem in obžalujem vse žaljive besede, ki sem jih govoril proti Katarini Milkovič, trgovki iz Most ter se zahvalim, da je odstopila od tožbe.

Matevž Jerančič.

Popolni šivalni stroj je le

„Singerjev“

Dobi se samo s tem izveskom in po upravičenih naših zastopnikih Ljubljana, Sv. Petra cesta 4,

Kranj, Glavni trg 119, Novo-mesto lekarna Bergman, Kočevje, Glavni trg 79.

Del. glavnica: 8,000,000 K. **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 1,000,000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %

Poslovalnica „Prve ces. kr. avstrijske državne razredne loterije.“

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajimi se vplačili.

Rezervni fond K 58,461,432.56. — Izplačane odškodnine in kapital K 123,257,695.77.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

„SLAVIJA“

Vsa pojasnila daje

čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Gospodski ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte

Laška kuhinja

v Ljubljani.

Od danes naprej se dobe vsak dan sveže morske ribe in najboljše vino Teran iz deželne kleti Parenco.

Modistinja

MINKA HORVAT

Ljubljana, Stari trg št. 21.

Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke.

Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Oglejte si

pred nakupom izgotovljene obleke, sukna in pelerine za odraslo in

:: šolsko mladino ::

v trgovini

„Pri Škofu“

Ljubljana, Pred Škofijo št. 3 — zraven škofije — nasproti gostilne „Pri Sokolu“.

Slovenci!

Kupujte in zahtevajte povsod edino-le

Ciril-Methodove

Dobijo se povsod!

vžigalice!!

Glavna zaloga pri IVAN PERDAN-u v Ljubljani.

Povečanje portala v najmodernejšem stilu!

v parterju in v I. nadstr. sedanjega lokala,

ter za celo fronto hiše (G. Simonetti)

Mestni trg 6, da bo mogoče, z elegantnim

aranžiranjem izložb, vsaki čas prepričati

cenj. odjemalce o moji najpolnejši izbiri

v konfekciji za dame, gospode, dečke in

deklice.

Radi ogromne zaloge oddajam blago

pod lastno ceno, še pred sezono!

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.